

UTRECHTSCH

PROVINCIALE STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij den COURANT te Utrecht.

N E E R L A N D .

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat de door den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executeur verklaarde suppleroire kühleren der personele belasting voor de 1e en 2e afdeling dezer gemeente, dienst 1853/54, aan de Heeren Ontvangers der Directe Belastingen 1e en 2e Afdeling, Kantoor houdende voor de eerste afdeling aan het St. Pieterskerkhof, en voor de tweede afdeling in den Domstraat, wijk F. n° 323, zijn ter hand gesteld, aan wie ieder verplicht is, zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 9. December 1853. De Burgemeester voornoemd.

J. HINLOPEN, Weth.

I T A L I E .

TURIJN Donderdag 8 December.

De verkiezingen ter herkiezing van de kamer der afgevaardigden hebben heden in het gehele koninkrijk een aanvang genomen. De opkomst der kiezers is buitengewoon groot geweest; de meestmogelijke orde heeft voortdurend geheerscht.

Te Turijn is de gehele ministeriële lijst doorgegaan. De graaf van Casaur, voorzitter van den ministerraad en minister van finantiën, is met groote meerderheid in het eerste verkiezingsdistrict gekozen. De minister van justitie, Ruffini, is te Alessandria weder ingekomen.

De tijdingen uit de provincien zijn ook gunstig. Op 27 verkiezingen, die heden avond bekend waren, waren er 21 die tot de ministeriële partij behooren.

D U I T S C H L A N D .

WEENEN 8 December.

De dag van het huwelijk des Keizers bestemd voor den 27. April aanstaande gesteld.

Omtrent het buit maken door de Russen van de Turkische oorlogstoomboot Mehdari Tidjaret op den 17. Nov., meldt men, dat deze zich heeft overgegeven, nadat ze in eene Russische flotille was gevallen, welke 7 oorlogschepen sterk was. Wat hiervan zij, de dappere verdediging der bemanning wordt door de Russen wel erkend.

Het Oosten-Saksische legerkorps wordt den 12. in de vorstendommen verwacht, als het weder gunstig blijft. Het is 20,000 man sterk. Het berigt van den aantogt van het Poolse leger is geheel onwaar.

Bij Kalafat staan Russen en Turken voortdurend tegen elkander over. Het bevestigt zich, dat een korps Wallachysche troepen van 300 man tot de Turken is overgegaan.

WEENEN 8 December.

De zooveel betwistte makende beslissing van de hier gehouden conferentie der gezanten van de 4 mogendheden wordt door sommigen niet voor zoo gewichtig beschouwd, als ze over 't algemeen wordt geschat. De gezanten hebben in den loop der afgelopen week verschillende vergaderingen gehouden, waarin een nieuw bemiddelingsvoorstel van lord Aberdeen is ter tafel gebracht. De twee eerste bijeenkomsten heeft de Pruisische gezant niet bijgewoond; de derde en laatste wel, nadat hij daarop uit Berlijn verlof had bekomen. Men heeft thans op nieuw bij de Porte aangehouden, om vredelievend gestemd te zijn, nadat de Czaar had doen mededeelen dat hij vredesvoorstellen van de Porte uitgaande goed koning zou aannemen. Als de 4 mogendheden niet bereid hebben, dat ze ook tot gemeenschappelijk handelen gezind zijn, houden velen het er voor, dat

de gemeenschappelijke nota's even weinig zullen uitrichten, als ze het vroeger hebben gedaan.

WEENEN Donderdag 8 December.

Het artikel, door de Oest. Corr. medegedeeld, waarbij het berigt wordt bevestigd, dat de 4 mogendheden zich op alle punten hebben verstaan, om nieuwe schikkingsvoorstellen ter regeling van het Russisch-Turksche verschil aan te bieden, heeft hier een zeer gunstigen indruk gemaakt.

— 9 Dec. 5 pCt. Met. 93¹/₄; leening 1851 110¹/₂; Bank. 1366.

BERLIJN 9 December.

Bij onze Tweede Kamer zijn onderscheidene verzoekschriften uit Pommeren ingekomen, waarin gevraagd wordt de straf van het toedeelen van stekelagen in te voeren voor gezonde lieden, die voor hun brood niet willen werken!

— De regering heeft in de eerste kamer ingediend eene wijziging op de jagtwet van 1850, die wijziging is geheel in den geest der feudale partij.

— In de Deensche Folkething heeft, na eene hevige beraadslaging, de eerste minister Oersted de vergadering afgebroken, omdat hij niet meer kon voortgaan. De vergadering werd voortgezet door de voorzitter tot de orde werd hersteld. Den volgende dag had het ontwerp van grondwetsherziening niet kunnen in lezing gebracht worden, omdat de minister de vergadering niet kwam bijwonen.

KEULEN 9 December.

Uit Baden vernemen men, dat de geestelijken, hoewel regeringgezind, den brief van den aartsbischop afwezen, omdat zij liever de boete betalen, die als straf op de afwijking is gesteld, dan door de niet afwijking het gevaar te loopen in hunnen dienst te worden geschorst of in den ban te worden gedaan.

— Men maakt hier uit de taal van de Times op, dat men in Brittanje nog geenszins geneigd is de Porte met kracht bij te staan; de Engelsche gezant moet in Konstantinopel de Turken wel tot het staken der vijandelijkheden aanzetten, maar zeker, om aan Rusland den tijd te geven met al zijne magt te overstelpen. Als de Porte daer ineenkrimpt voor de overmagt zal misschien Engeland tusschen beiden willen komen, om, volgens de Times, van Rusland eischen te doen, als de gemeenschappelijke bescherming over de Christenen in Turkije door de 4 mogendheden uit te oefenen, de gehele openstelling der Zwarte Zee, en dergelijken. Men vat hier niet, hoe men van Rusland, na het te hebben doen zegevieren, wil vorderen wat het na herhaalde nederlagen nauwelijks zou toegeven. De Engelsche politiek noemt men hier geheel onbegrijpelijk.

— In de zitting der 2e kamer van Beijeren van heden heeft de minister van justitie het ontwerp aangeboden van een nieuw strafwetboek en van eene disciplinaire wet voor de staatsdienaren. De minister-voorzitter heeft een ontwerp ingediend tot den aanleg van een spoorweg van München naar Regensburg over Freising en Landsbut.

— Te Gendve is het wetg. Rykschap den 5. doer bijeengekomen; dit is het oude bestuur van Pasp geheel toegedaan, en heeft thans eerst zelf en toen hij bedankte zijne vrienden tot voorzitter en ondervoorzitters benoemd. Het nu geen twijfel of een conflict zal rijzen met de andere mogendheden, het uitvoerend bewind, dat onlangs is gekozen.

E N G E L A N D .

LONDEN 9 December.

Op onderscheidene plaatsen blijven de werklieden weigeren om den arbeid te hervatten. Te Burnley zijn ze echter tegen de oude prijzen weder aan 't werk gegaan, even als te Bacup.

— De Pacific brengt tijdingen uit New-York tot den 26. Nov. Er was den vorigen dag kabinetsraad gehouden, om de lezing aan te hooren van de Presidiale Boodschap. Het budget voor uitgaven zal lager wezen dan dat van 't vorige jaar. Omtront Cuba verwacht men, dat de President zich duidelijk zal verklaren, de aanhechting stellig zal voorstaan en eene inmenging der Europeesche magten in deze zal afwijzen.

Op een concert had de Engelsche minister sir Crampton de vrijheid genomen onder het spelen van het volkslied Hail Columbia te blijven zitten, terwijl de geheele vergadering opstond. Dit was hem zeer euvel geduid.

De heer Orr van Zuid-Carolina is de kandidaat der regering voor den presidenten zetel in de volgende maand. De president Pierce heeft galkoorts, maar in geringe mate.

De berigten uit Mexiko melden, dat Santa Anna voortgaat met het verbannen van alle personen, die hij even wantrouwt; hij bereidt zich klaarblijkelijk ten oorlog, ontvangt krijgsgelieven uit Frankrijk en Spanje en men zegt, dat zelfs een geheim gezant naar de hoven van Spanje, Frankrijk en Engeland is afgevaardigd.

Het congres der 13 staten van de Argentijnsche republiek is te Santa Fé bijeen; het heeft het ontslag van Urquiza niet aangenomen. Buenos Ayres heeft zich afgescheiden; het is er rustig.

— De fondsen waren kalm. Geo. 96¹/₂ à 3¹/₄; Bank 220; Holl. 2¹/₂ pCt. 64¹/₄ à 1¹/₂; 4 pCt. 96¹/₂; Braz. 5 pCt. 92; Russ. 4¹/₂ pCt. 98¹/₄ à 3¹/₄; Sard. 5 pCt. 90 à 91; Sp. 22⁵/₈; 1¹/₂ à 3¹/₄; Belg. 4¹/₂ pCt. 96¹/₂ à 1¹/₄.

F R A N K R I J K .

PARIJS 8 December.

De berigten nopens de overeenstemming der 4 groote mogendheden, omtrent de schikking van het Oostersche vraagstuk, werd heden door de Times gedeeltelijk weersproken of althans de waarde van dat feit werd door het Engelsche blad verminderd; het beweert, dat „wel is waar eene gemeenschappelijke nota is daargesteld, maar dat de uitvoering er van niet is verzekerd." Om een einde te maken in den twijfel ten dezen opzichte zal, zoo het mogelijk is, stellig, de Moniteur morgen eene officiële verklaring over deze zaak mededeelen.

Ofschoon de namen der Aziatische mogendheden, naar gestreden is of die door de Turken zijn overwonnen, verschillend worden opgegeven, worden de feiten echter bevestigd. Een gevolg der gelukkige wapenfeiten der Turken in Azië zou wezen, dat dertien thans in verdediging zijn gekomen met de Oostersche, terwijl de gemeenschap der Russen in den Kaukasus en het Konstantinische leger zou afnemen zijn. Op den 24. was de nota der 4 mogendheden te Konstantinopel nog niet bekend, en men zich dus aan de verklaring van den Sultan,

dat de vrede niet zou volgen, dan nadat de Prinsdommen waren ontruimd.

Hier liep een gerucht, dat de Turken aan den Donau weder eene overwinning hadden behaald.

Gister is hier met veel luister ingewijd het standbeeld ter eere van maarschalk Ney opgericht, ter plaatse waar hij nu 38 jaren geleden werd dood geschoten. De minister van oorlog en de heer Dupin hebben daarbij aanspraken gehouden. De laatste heeft het doodvonnis van den maarschalk streng, onregtvaardig en onwettig genoemd; het ministerie had den edelen krijgsman met verachting der traktaten aan de wrak van 't buitenland opgeofferd, maar 't was gelukkig, dat het nageslacht glorieus herstelde wat vroeger was misdreven.

De ter doodgevonnisde van gister is heden de gewierde; trouwens de gekerkerde van gister is ook heden de beheerscher!

PARIS 9 December.

De *Moniteur* bevat heden de volgende verklaring over de overeenstemming der 4 mogendheden:

„Wij zeiden op den 17. Mei l. l. dat indien het vraagstuk, dat te Konstantinopel door vorst Menchikoff was aangeroerd, verwickelingen na zich sleepte, het eene kwestie zou worden van algemeene politiek, waarbij alle mogendheden, die het traktaat van 13 Julij 1841 hadden geteekend, evenzeer als Frankrijk betrokken waren. De gebeurtenissen hebben dit bewaarheid: de solidariteit, welke de gemeenschappelijke belangen en de eerbied voor gelijke beginselen daargestelden, is thans tusschen de groote kabinetten een voldoende feit.

„De innige overeenstemming tusschen de regering des Keizers met die van H. Britsche Maj. hadden de gemoeienderen reeds gerust doen zijn; er bleven echter twijfelingen over, omtrant de houding die de andere mogendheden zouden aannemen bij den aanvang van den krijg, dien zij met zooveel opregtheid hadden getracht te voorkomen, maar waarvan het tooneel zich door den drang der dingen zelve soms had kunnen uitbreiden.

„De regering des Keizers heeft zijne voortdurende zorgen besteed, om dat gevaar te voorkomen, om eene gemeenschappelijke handeling daar te stellen, om den band der Europeesche belangen hechter aan een te sluiten. Die eervolle staatkunde heeft doel getroffen.

„Het nu verkeerde wezen de Oostenrijke kwestie thans als gelukkig te beschouwen; men moet integendeel verwachten, dat ze nog verschillende kringen zal doorloopen, maar de eensgezindheid van Oostenrijk en Pruisen met de kabinetten van Parijs en Londen is voldoende, om van nu af de ongerustheid weg te nemen, welke Europa gedurende 10 maanden heeft bewogen. Het gevaar van den toestand lag bepaald in de mogelijkheid, dat de mogendheden in twee partijen werden verdeeld; die vrees is verdwenen.

„Dezelfde insigten, dezelfde begeerten bezielen Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Pruisen, en een protokol, den 5. dezer te Weenen in eene conferentie door de vertegenwoordigers der 4 mogendheden geteekend, geeft getuigenis van hun gemeenschappelijk besluit.

„Den vrede tusschen Rusland en Turkije te herstellen op voorwaarden, voor beide partijen eervol, de onschendbaarheid te handhaven van het Turkische grondgebied, waarvan het onafhankelijk bestaan binnen de grenzen door de verdragen daargesteld eene der hoofdoorwaarden is van het Europeesche evenwigt, dat is de dubbele taak, welke de 4 mogendheden gemeenschappelijk willen afwerken. Door vooraf te verklaren dat de tegenwoordige oorlog en geen geval wijzigingen kan brengen in den toestand van 't grondgebied, dat de tijd in 't Oosten heeft bevestigd, gelooft men den omvang van den krijg te zullen beperken en hoopt men het verschil tusschen het kabinet van Petersburg en de Porte tot een staat terug te brengen, die aan de Europeesche diplomatie zal veroorloven krachtig te handelen en, door haren gemeenschappelijken waarborg, om daarna een vrede te vestigen tusschen Rusland en het Turkische rijk.

Deze verklaring is hier algemeen met vreugde ontvangen. De bepers is aanmerkelijk gerezen. Wel is er nog twijfel over, welke kringen de kwestie nog moet doorloopen, van strijd of van onderhandeling, en wel kan de oorlog aan den Donau en in Azië voortduren, zoo de winter denselven niet verhindert, maar alle vrees voor algemeenen oorlog is geheel te niet gedaan.

Men meldt nu reeds, dat de keizer van Rusland zijne goedkeuring heeft gehecht aan het beginsel door de mogendheden geteeld; daardoor is echter nog geene laatste schrede op den weg van den vrede zelve gedaan.

De *Constit.* en *Presse* bevatten heden elk een opstel van den heer de la Guéronnière over de ineenval der Bourbonnischen. Dat opstel, dat eene belangrijke vorm heeft, is lang en scherp. De schrijver heeft zijne bekende gematigdheid ter zijde gesteld, om te betoogen, dat de laatste alle krachten aan

de zaak van het kon. huis heeft ontnomen, indien zij nog eenige kracht had, omdat ze het beginsel, waarop dat huis zich steunt, aanrandt, om eigenlijk eene coalitie daar te stellen. De schrijver zegt ten slotte, dat de dynastie van Bonaparte, door de hand van het Fransche volk gevestigd en hersteld, de eenige bestaansbare is.

N E D E R L A N D.

UTRECHT 10 December.

De verdere opbouw der cellulaire gevangenis op het bolwerk Wolvenburg, te Utrecht, is heden aanbesteed voor een som van f 119,885, aan den heer Cornelis Boef, aannemer te Rotterdam.

— Z. M. heeft benoemd tot secretaris van de Algemeene Rekenkamer den heer D. P. van Hoogenhuyze, hoofdambtenaar bij dat collegie.

— Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Zutphen den heer O. L. graaf van Limburg Stirum.

— Z. M. heeft aan den aartsbischop van de O. R. klerzie, eene jaarwedde van f 1800, en aan den bisschop dier kerk, heden te Utrecht, eene jaarwedde van f 1300 toegekeurd.

— Gister sprak dr. Berlin in de vergadering van het natuurkundig gezelschap over de Monogeenische voortplantingswijze door knoppen, nadat hij in zijne inleiding over het voortplantingsproces in 't algemeen had gehandeld.

— Bij de vele onnaauwkeurigheden, die in vreemde dagbladen, aangaande ons land, zoo dikwijls voorkomen, is het aangenaam nu en dan daarin iets aan te treffen dat waarheid is, of eene verdiende hulde brengt aan vaderlandsche talenten. Mogten onlangs bij herhaling de politieke omstandigheden onzes lands in sommige buitenlandse bladen naar waarde worden voorgesteld, waarvan wij ook niet verzuimd hebben onze lezers kennis te doen dragen, thans vinden wij in het *Journal des Débats* een uitvoerig artikel, naar aanleiding van het in dit jaar uitgegeven werk van dr. A. Vrolik, voorzitter van het munt-kollegie te Utrecht, getiteld: *Verslag van het verrigte tot herstel van het nederl. muntwezen van het jaar 1842 tot en met 1851*. De heer Michel Chevalier, schrijver van bedoeld artikel, dat de *Goudkwestie* ten opschrift heeft, geeft een geschiedkundig overzicht van hetgeen in ons land, met betrekking tot het muntwezen, is gedaan, en brengt in den aanhef van zijn artikel den volgenden tof aan dr. Vrolik: „De maatregel van Nederland, om het goud te demonstrieren, op de wijze als dit daar geschiedde, is in Europa verschillend beoordeeld; menige afkeurende stem heeft zich daartegen doen hooren. De nederl. regering, die, even als alle verlichte regeringen, aan den goeden dunk van Europa hecht, heeft de onjuistheden, die verspreid waren en ingang vonden, willen verbeteren, en aan den heer Vrolik, die de bij uitnemendheid daartoe bevoegde persoon was, werd opgedragen het opstellen in de fransche taal van een volledig overzicht van hetgeen was voorgevallen, daarbij gebruik makende van een te voren voor de staten-generaal geschreven verslag (hierboven genoemd). De heer Vrolik heeft zich voortreffelijk van die taak gekweten. Zijn overzicht is geschikt niet alleen om de reeds bij het publiek in Europa gewortelde verkeerde denkbeelden, aangaande de maatregelen ten opzichte der munten in Nederland genomen, weg te nemen; het werk is ook van het hoogste gewigt voor dezulken der andere regeringen, die, naar wij gelooven, door den geliedenden drang der omstandigheden medegesleept zullen worden, om schikkingen te maken, die meer of min daarmede overeenkomen; alles wordt daarin tot in de minste bijzonderheden voorgesteld.” (Amst. Cour.)

— De afd. 's Bosch, van de N.-Brabandsche Maats. van Nijverheid, schreef eenigen tijd geleden de volgende prijsvraag uit: *het beste en minst kostbare middel ter wering uit den koers der koperen centimes en halve centimes en andere koperen vreemde penning.* — Van de 16 ingekomen antwoorden is dat van den heer Mr. J. F. Houck, advocaat te Deventer, gekroond. De maats. zal zich dien ten gevolge tot den minister wenden, om Z. Ex. goedkeuring op dien voorgestelden maatregel te erlangen, en tevens eene daartoe noodige verandering in het strafwetboek.

— De *Tijd* schrijft heden: „De *Grondwet* vaart heden allerhevigst uit tegen den heer Lightenvelt. De hevigheid van hare taal, zou, naar wij vermoeden, bij alle bezadigde lieden hare onpartijdigheid wel eenigzins in verdenking kunnen brengen.”

Na de duidelijke uiteenzetting door den minister Lightenvelt van zijne overtuiging, dat de mededeeling omtrant de inviering der bisschoppelijke hiërarchie tijdig ten minste aan één onzer ministers gedaan is, avertuiging welke berust op 't geen hij te Rome gezien heeft, en op 't geen men aan 't ministerie hem stellig verklaard heeft, u het te begrijpen, dat de *Grondwet* niet goedgunstig gestemd is tegen hem,

die de schuld van vorige ministers zoo duidelijk heeft uiteengezet. — 't Is anders opmerkenwaard, dat vrienden als de *Grondwet* en de *Tijd* juist ter zake der hiërarchie elkaar de waarheid gaan zeggen.

— Gen. majoor de Steurs, kommandant van het O. Indische leger, heeft den 7. dezer een afscheidsdiner bij den minister van koloniën bijgewoond, en is den volgenden dag bij Z. M. in eene bijzondere afscheids-audientie ontvangen. Men wil weten dat Z. Ex. den 14. naar Oost Indiën vertrekt.

— De stoomboot Stad Rotterdam, naar 's Bosch, is den 8 dezer te Wel, door den lagen waterstand vastgeraakt. De passagiers en goederen zijn per schuit verder vervoerd. N. Noord-Brab.

— Men schrijft ons uit Roermond, dat men den 6 dezer in de gemeenten Melick en Herkenbosch eepige opgerageldheden vreesde. Dien dag moest namelijk de verpachting plaats hebben van heide- en gemeente gronden, vroeger ten gebruike afgestaan aan de miavermogende ingezetenen. — Den dag nu van de verpachting had er nog al eene vrij groote zamenschooling in een paar herbergen plaats, zonder dat men met zekerheid kon bespeuren wat men op het oog had. Inmiddels had het gemeente bestuur, vier manschappen der *marchausse* van de brigade Roermond gerekwierd, ter voorkoming van wanorde. De zamengeschoolde menigte deed echter niets dan jeneverdrinken en vele personen waren zeer dronken.

De Notaris, met de verpachting belast, maande de menigte tot rust aan, en het mogt deren openbaren ambtenaar gelukken, de lieden uit een te doen gaan. Men heeft echter goed gevonden, de verpachting geen voortgang te doen hebben. De *marchausse* zijn, daar alles weder rustig was, den nachts ten 12 ure naar Roermond teruggekeerd.

UTRECHT 11 December.

Men verneemt, dat sedert den 4. December jl. geen Cholera gevallen alhier zijn aangegeven. Hetzelfde berigt ontvangt men uit Rotterdam en elders. Die ziekte heeft dus thans, naar men mag hopen, ons land verlaten.

— Gisteren is Z. M. de koning deze stad gepasseerd gaande naar het Loo, alwaar Z. M. 8 à 10 dagen denkt te vertoeven.

— Men schrijft ons uit Vreeswijk, dat gisteravond omstreeks acht ure het ijs van boven de rivier de Lek is komen afdriften; diensengevolge men onmiddellijk begonnen de schipbrug weg te nemen, en in den daarvoor bestemde nieuwen haven te bergen. Op heden morgen gaat de rivier de Lek voor de helft met drijfs overdekt; terwijl de getgelde overtocht aan het veer of de schipbrug plaats heeft door middel van pont en booten.

Het water aan de rivier de Lek, stond op heden morgen 8 ure, tot de hoogte van 5.75 el; eenen lage stand heugt weinige menschen meer is oorzaak, dat er op genoemde rivier de Lek voor zoo ver bekend is, twee scheepjes in het zijn blijven vastzitten.

— Z. M. heeft benoemd tot raadshier van den Hooft Raad der Nederlanden den heer Mr. H. Pronk K. thans burgemeester van Amsterdam. — Tot substraat der ass. rechtbank te Zutphen den heer Jhr. Mr. H. ridder van Rappard, thans substraat-off. bij de arr. te Thiel.

— Het beroep van den kandidaat J. H. Gunning leeraar bij de Herv. gem. te Blaauwkapel is door Z. Ex. geapprobeerd.

— De koning van Hannover heeft benoemd ridder van Ghelphen-orde den baron de P. 2e luit. bij het korps jagers te paard, te G. gen in garnizoen.

— Het Album verje door den dichter ten voordeele van de Rott. arme schoolkinderen gegeven, ofschoon slechts 8 regels, bevat heeft de belangrijke som van f 724.07 opgebracht.

— De Asser Ct. berigt, dat het IX. Congres, te Assen te houden, zal plaats hebben 27 Junij 1854.

— De *Amst. Ct.* bevat eenige berichten uit hoofdzakelijk reeds vroeger door ons medegedeeld. Den 9. Sept. had de gouverneur eene publicatie

Nadere inlichtingen ten kantore van de
VOSMAER voorzand.

's GRAVENHAGE 8 December.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn de beraadslagingen vervolgd over het Hoofdstuk van Oorlog.

De Minister van Oorlog herinnert, dat in de zitting van 30 November de wetten op de nationale militee en de schutterijen ter sprake zijn gebracht. Twee sprekers, de heeren *Storm van 's Gravesande* en *Gevers van Endegeest*, hebben toen de afwezigheid des Ministers betreurd. Ook Z. Exc. heeft dit leed gedaan, ofschoon hij niet anders zou hebben kunnen doen dan hetgeen hij nu doet, te verklaren dat hij volkomen beaamt wat die sprekers gezegd hebben. Niemand meer toch dan hij is overtuigd van de noodzakelijkheid eener nieuwe wet op de militee, ook met het oog op de herziene grondwet, doch hij vermeent te moeten doen opmerken, dat bij de wet op de nationale militee al hetgeen de inlijving der manschappen voorafgaat, alzoo de inschrijving, de loting, de aanwijzing voor of vrijstelling van de dienst, hoofdzakelijk aan burgerlijke ambtenaren, onder toezigt van den Minister van Binnenlandsche Zaken, is opgedragen, en dat de bemoeijningen van het Departement van Oorlog eerst dan aanvangen, als de manschappen door de burgerlijke aan de militaire autoriteiten worden overgeleverd. Z. Exc. zal zich alzoo bepalen, met zich te refereren aan hetgeen zijn ambtgenoot voor Binnenl. Zaken heeft gezegd, aangezien deze, zoo niet uitsluitend, dan toch veel beter dan hij in staat is de bezwaren der wet te kennen en die uit den weg te ruimen.

Wat betreft de schutterijen, verklaart Z. Exc., dat hij het mede eens is met hetgeen ten deze is aangevoerd, en dat er aan eene krachtige verdediging van het vaderland niet te denken is zonder voorziening hieromtrent. Z. Exc. wil de middelen, welke de wet zal aanwijzen, niet vooruitloopen. Alleen zal hij zeggen, dat daartoe in de eerste plaats zal moeten behooren het onder de wapens houden der miliciens gedurende een geheel jaar voor de eerste oefening en zes weken van elk jaar tot verdere ontwikkeling, en ten tweede, dat er zoodanige maatregelen zullen moeten worden genomen, dat ten allen tijde over een genoegzaam aantal onderofficiers en korporaals, ten behoeve der schutterij, kan worden beschikt. Z. Exc. erkent dat daartoe eene aanzienlijke uitbreiding der kaders zal noodig wezen, vermits door de aanhoudende bezuinigingen de kaders beneden het getal zijn om in de gewone behoeften te voorzien, en er dus bij oorlog gebrek aan onderofficiers en korporaals zal zijn, zoodat er niet van zou kunnen gemist worden om bij de schutterij geplaatst te worden. De heer *Gevers* heeft met scherpste en met donkere kleuren den toestand beschreven van een ongedisciplineerden en ongeoeffenden troep. Z. Exc. zal daarvan niets afdingen. Integendeel noemt hij dien toestand nog erger dan door genoemden spreker is geschetst. Met gedisciplineerde en geoeffende manschappen, hoe gering in getal ook, kan men ongelukkig zijn, maar toch eer behalen, maar met ongedisciplineerde en ongeoeffende manschappen, hoe talrijk ook, zal men niets behalen dan oneer en schande. Dezelfde spreker heeft Z. Exc. een raad gegeven. Hij heeft gezegd, dat de Minister zich des avonds niet ter ruste mogt begeven alvorens hij den Minister van Binnenlandsche Zaken ten minste eenmaal daags toegesproken had: „denk aan de schutterijen.” Z. Exc. bedankt den spreker voor den raad, hij belooft dien wel niet zoo letterlijk op te nemen, maar toch de strekking te zullen nakomen. De heer *Gevers* heeft er bijgevoegd, dat, als hij Minister van Oorlog was, hij geen rust zou hebben vóór hij, met zijn ambtgenoot, de regeling dier zaak had verkregen. Z. Exc. moet hierop antwoorden, dat, wat zijne rust betreft, deze niet volkomen is. Zijne bezorgdheid voor de toekomst is zeer vermeerderd, sedert hij § 3 van het voorloopig verslag gelezen heeft, waarin de eervolle roeping om het Vaderland te verdedigen eene zeer ongelukkige noodzakelijkheid wordt genoemd. Z. Exc. heeft nooit zoo zeer als thans betreurd, dat hij geene genoegzame welsprekendheid bezit. Hij zou dan gaarne aan de Kamer hebben doen kennen wat het hart van elk soldaat gevoelt, wanneer hij zijn stand hoort bestempelen met eene zeer ongelukkige noodzakelijkheid.

De heer v. *Wintershoven* heeft verklaard, tegen het hoofdstuk te zullen stemmen, omdat de Limburgsche vestingen niet behoorlijk worden verzorgd, en de maatregelen, die voor deze sterkten worden genomen, eerder strekken, om de verdediging derzelve te bezwaren, dan om dezelve te bevorderen.

De heer S. v. 's *Gravesande* heeft herinnerd aan hetgeen hij vroeger ten aanzien der militaire aangelegenheden in 't midden heeft gebracht. Hij heeft gemeend te bespeuren, dat men de miliciens gedurende een jaar in den wapenhandel wil oefenen en tevens de kaders voor de schutterijen organiseren. Als voormalig militair zoude

hij het een, zoowel als het ander wenschen, maar als vertegenwoordiger zoude hij vreezen, dat beide te gelijk de krachten der schatkist te boven zouden gaan, en zoude hij de voorkeur geven aan de organisatie der kaders.

De uitdrukking in het verslag, op welke is gewezen, is hem voorgekomen van mindere beteekenis te zijn, dan is voorgesteld, en alleen te slaan op de noodzakelijkheid in welke men is gebracht, om personen uit hunne betrekkingen te verplaatsen.

Voor het overige heeft de spr. gemeend, dat men de zaken niet zonder eene suppletoire begroting zal kunnen gaande houden; al ware het alleen, uithoofde van de meerdere duurte van het voeder en van het brood; welk een en ander, naar zijne berekening, eene hoogere uitgave van bijna f 250,000 zal vereischen. Ook hij is, met de bewindslieden, van oordeel, dat men, met het oog op de politieke omstandigheden niet gerust kan zijn, en dat dit ook, wat hem betreft, het grootste bezwaar oplevert tegen het bekende voorstel tot afschaffing van den accijns en tonnengeld.

De heer v. d. *Bruggen* heeft zich, ten aanzien der schutterijen, in gelijken zin uitgelaten, als de vorige spreker, en heeft inlichting gevraagd, ten opzichte van het stelsel van verdediging, vermits voor de steden Maastricht en Nijmegen, de vraag of zij al of niet vestingen zullen blijven, als eene levensvraag moet worden geacht.

De heeren *Mackay* en v. *Goltstein* hebben de uitdrukking, waarover men zich beklagt, verdedigd. De eerste dezer sprekers heeft gemeend, dat oorlog op zich zelf altijd als eene ongelukkige zaak moet worden beschouwd. Hij heeft zich in beginsel verklaard tegen het langer in dienst houden der miliciens.

De heer v. *Eck* heeft bij deze beraadslaging verlangd, te worden ingelicht, hoedanig het is gekomen, dat drie ministers, die in April het verslag aan den Koning mede hebben ondertekend, desniettemin staande in het Bewind zijn gebleven, en een nieuw verslag hebben geteekend, waarin de daden van het bestuur, tot 't welk zij hadden behoord, werden afgekeurd.

Bij het vervolg der beraadslaging heeft de minister van oorlog te kennen gegeven, dat hij deel heeft genomen aan het Bewind, met het voornemen, om tot eene eerlijke toepassing der Grondwet mede te werken; — dat ten aanzien van het vraagstuk, betreffende het Hof van Rome, zijn gevoelen niet is gevraagd, want dat dit reeds beslist was, voor zijne benoeming als minister; — dat hij dikwerf met zijne voormalige ambtgenooten heeft verschild, inzonderheit, als er sprake was van het vervullen van hooge betrekkingen; — dat nadat Z. M. zijn ontslag niet had aangenomen, hij geene zwaarigheid heeft gemaakt, om aan het Bewind te blijven, na de verzekering te hebben bekomen, dat de Grondwet zoude worden geëerbiedigd; — dat hij steeds tot de getrouwe uitvoering daarvan hoopt te blijven medewerken, doch altijd met inachtneming van het beginsel, dat het voorschrift, waarbij de uitvoerende magt aan den Koning wordt opgedragen, geene doode letter zal zijn.

De heer v. *Eck* heeft beweerd, dat de minister zijne vraag niet volledig beantwoord had. — De heer *Groen* heeft getracht een einde te maken aan deze woordenwisseling, die hem niet zeer nuttig is voorgekomen, en heeft doen opmerken, dat de drie bewindslieden, welke in functie zijn gebleven, in elk geval, als bekwame specialiteiten kunnen worden beschouwd, meer dan als voorstanders van staatkundige beginselen, en dat het altijd goed kan zijn, dergelijke vaste bestanddeelen in een bestuur te behouden. — De heer v. *Hoëvell* heeft daarop aangemerkt, dat de drie ministers toch geenszins als specialiteiten hadden gehandeld, toen zij, met hunne ambtgenooten, hun ontslag verlangden, en daarmede derzelve maatregelen schenen goed te keuren.

De minister heeft daarna nog eenige inlichting gegeven, nopens het stelsel van verdediging, en heeft gemeend, dat de bezwaren, ten aanzien van Maastricht niet zoo belangrijk zijn, als is voorgedragen. — Hij heeft erkend, dat er wel veel schrijverij en daardoor centralisatie, bestaat, maar dat dit een gevolg is van de gedurige controle en hercontrole, en dat, wat de kosten der landmagt betreft, deze, na aftrek van al hetgeen niet daartoe behoort, niet meer dan f 8,500,000 bedragen.

Na nog eenige woordenwisseling tusschen den minister en den heer v. *Wintershoven*, heeft de heer *Storm* de beraadslaging, op den staatkundigen grond teruggebracht en gewezen op de tegenovergestelde rigting, die het ministerie in zijne vanen heeft geschreven. Hij heeft het verkeerd geacht, den naam des Konings in de beraadslaging te mengen, en geoordeeld, dat men schijnt te wil-

len afwijken van de beginselen, onder welke men zich gedurende eenigen tijd heeft mogen verheugen.

De minister van Buitenlandsche zaken heeft daarop gezegd, te volharden bij het eenmaal uitgevaardigde programma, maar niet te kunnen gedoogen, dat daar eene verkeerde uitlegging aan werd gegeven. Hij heeft verklaard, dat men den Koning al de eer wil bewijzen, die hem toekomt, maar dat de ministers steeds verantwoordelijk zullen blijven voor hunne regeringsdaden, zonder Z. M. te willen dwingen door de herhaalde bedreiging van hunne betrekkingen te zullen nederleggen.

's GRAVENHAGE 9 December.

In de zitting der Tweede Kamer van heden is de beraadslaging voortgezet over het amendement van den heer *van Bosse* op art. 11 van het IX hoofdstuk A, vaststellende de som voor amortisatie van schuld. — De heeren *van Nispen*, *Rochussen*, *Dirks*, *Sleeswijk Vening*, *van Bosse*, *van Rappard*, *de Man* en *Mackay* hebben daarover het woord gevoerd. De strijd bepaalde zich hoofdzakelijk over de vraag: 1o. of er, krachtens de wet van Sept. 1841, verpligting tot amortisatie bestaat, en 2o. in hoe ver zich die verpligting uitstrekt. Over het eerste punt was men het genoegzaam eens. Vele cijfers en berekeningen, vroegere en latere gewisselde stukken zijn echter aangehaald, uitgelegd en wederlegd, om de vraagpunten, waartoe het beginsel en meer nog de toepassing aanleiding gaf, zoo mogelijk tot eenige klaarheid te brengen. De slotsom blijft echter, dat de drie voormalige ministers van Financien, die het meest aan de discussie deelnamen, het oneens bleven. De heeren *van Bosse*, *Rochussen* en *van Rappard* weerspraken elkanders argumenten en berekeningen, 't zij geheel of gedeeltelijk, en de tegenwoordige minister van Financien vond zich ook verplicht, sommige redeneringen en gevolgtrekkingen van zijne ambtsvoorgangers te wederleggen.

Aangezien de heer *van Bosse* uit de rede des ministers vermeende te ontwaren, dat deze niet zoo zeer vasthoudt aan de berekening van de in de begroting uitgetrokken som, en aangezien zijn amendement alleen strekte om het beginsel, den grondslag dier berekening, voor het vervolg niet te praëjudiciëren, — verklaarde hij ten slotte, dat hij het van de nadere inlichting des ministers zou laten afhangen, of hij zijn amend. zou kunnen intrekken. — De minister heeft daarop geantwoord, dat z. i. de som, door hem op de begroting gebracht, volkomen voldoet aan de eischen van art. 9 der wet van 1841, en dat hij gaarne toestemt, dat er eene andere berekening te maken zou zijn; dit zal ieder jaar het geval zijn. — De heer v. *Bosse* heeft die verklaring in dezen zin opgenomen, dat de minister dan ook toegeeft, dat in de tegenwoordige som meer is uitgetrokken, dan strikt noodig zou zijn, en heeft alstoen zijn amend. ingetrokken.

Daarna zijn art. 11 en al de volgende artikelen aangenomen, zoo ook het geheele ontwerp, met algemeene stemmen.

Vervolgens is de beraadslaging over hoofdstuk IX B (*Departement van Financien*) geopend.

De heer *de Lom* heeft daarbij in de eerste plaats zich beklagd over de uitvoering van het met Pruisen gesloten tractaat tot wering van den sluikhandel. Hij meende, dat men daarbij den handel in Limburg niet alleen noodeloos belemmert maar verniet, terwijl Pruisen van zijn kant de hand aan het tractaat niet houdt. Om aan de bezwaren te gemoet te komen, wenscht hij dat aan de kooplieden te Limburg het regt van entrepôt worde verleend, onder zoodanige voorwaarden, als de administratie noodig mogt oordeelen. 2o. Klaagde hij over te veel dienstijver bij de ambtenaren der belastingen, die een stelsel van opvoering der belastingen huldigen. — In beide deze punten is hij door de heeren v. *Wintershoven*, *Strens* en *Mackay* ondersteund. — In de 3de plaats heeft de heer *de Lom* gebreken van de wet op de branderijen aangewezen en de in België bestaande wet aangeprezen.

De heer *van Nispen* heeft zijne bezwaren ontwikkeld nopens de verordeningen op het kadaaster, in verband tot de inzage der leggers in de gemeenten.

De minister van Financien heeft verklaard, dat hij meende dat Pruisen het tractaat eerlijk uitvoert, en dat daarom ook de Nederlandsche Regering dit doen moest. Met veel belangstelling had hij nu de daartegen gemaakte aanmerkingen gehoord, en hij zou nu een ernstig en nauwgezet onderzoek daaromtrent laten doen. Wat de entrepôts op de grenzen betreft, het is uiterst moeilijk, op dit punt, de belangen der schatkist met die der ingezetenen in verband te brengen. Doch ook hier zal de minister alles trachten te doen, wat tot verbetering mogelijk is. Z. Exc. geeft gelijke verklaring nopens de bezwaren van den heer *van Nispen*.

Nadat nog eenige leden hunne meening nader hadden

toegelicht, en de minister hun had geantwoord, is de algemeene beraadslaging gesloten, en daarop zijn achtereenvolgens aangenomen: 1e afd., kosten van het departement f 254,300; 2e afd., kosten van administratie van de Grootboeken der nationale schuld f 42,730; 3e afd., kosten van administratie der rentebetaling van de nat. schuld f 30,385; 4e afd., kosten van het agentschap van het ministerie van Financien te Amsterdam f 22,250; 5e afd., kosten van administratie der publieke schatkist f 103,611,51; 6e afd., kosten van het muntwezen f 26,725.

Bij de behandeling der 7e afd. (kosten van de administratie der directe belastingen enz.) komt ter sprake de instelling der Rijks-advocaten.

De heer van Hoevell heeft, naar aanleiding van hetgeen vroeger nopens de Rijks-advocaten is voorgevallen, als amendement voorgesteld, om het art. met een vierde, dat is f 6150, te verminderen.

De heer Godefroi is in beginsel voor het afschaffen der betrekking van Rijks-advocaat, en dus voor het amendement; maar heeft doen opmerken, dat deze verandering in naauw verband staat met het denkbeeld, om de behandeling der civiele processen, welke de Staat voert, op te dragen aan de ambtenaren van het O. Ministerie. Daartoe echter is eene wijziging van de wet op de Regtelijke Organisatie noodig, en deze is nog zoo heel spoedig niet te verwachten. Ook staat die zaak in verband met eene wijziging der algemeene wet van 26 Aug. 1822, waaromtrent reeds een ontwerp is ingediend, 't welk echter, ten gevolge der ontbinding van de Kamer, geen gevolg heeft gehad. De spreker wenscht van den minister te vernemen, of spoedig eene nieuwe voordragt dienaangaande te verwachten is, en zal daarvan zijne stem over het amendement laten afhangen.

De heer Sleswijk Vening verklaart zich, in de tegenwoordige omstandigheden, tegen het amendement, doch zonder te willen aannemen, dat de tegenwoordige werkkring der Rijks-advocaten behouden moet worden. — De heer de Kempenaer doet opmerken, dat het amendement niet strekt, om de instelling der Rijks-advocaten af te schaffen, maar om aan die ambtenaren slechts $\frac{3}{4}$ van het tractement te betalen, hetwelk hun bij hunne aanstelling verzekerd is.

Nadat nog de heeren v. Nispen, v. Goltstein, Luyben en de Man het woord gevoerd hadden, heeft de minister aangemerkt, dat het weinig geraden is, bij deze gelegenheid, als in het voorbijgaan, van de instelling der Rijks-advocaten af te zien; dat het onmogelijk is, tot de opheffing van die instelling te besluiten, zoo lang de wetten, waarbij hunne tusschenkomst is voorgeschreven, niet gewijzigd zijn. Vóór het begin van het nieuwe jaar is de tijd daartoe te kort; wellicht kan het bedoelde punt beslist worden bij eene wijziging der wet van 26 Aug. 1822, waartoe een ontwerp gereed gemaakt wordt.

Daarna is het amendement verworpen met 39 tegen 23 st. — Voor hetzelfde verklaarden zich de heeren Sloet, Bots, Hengst, Jespers, de Lom, Hugenholtz, Storm, Strens, de Poorter, Thorbecke, v. d. Heuvel, Dommer, Beens, Luyben, ten Cate, Reinders, Westerhoff, v. Hoëvell, v. Wintershoven, v. Nispen, Meeussen, de Man en Zijlker.

De heer S. v. 's Gravesande heeft aanmerking gemaakt op het voordeel, 't welk den post-directeuren wordt toegekend op het frankeer-geld der dagbladen, ten nadeele van het Rijk, en ook van de boekhandelaren, die dergelijken vrijdom niet genieten. Hij berekende de schade op f 25,000. De minister heeft geantwoord, dat hij niet in staat is om dit oogenblik deswegens inlichting te geven, maar heeft in 't algemeen aangemerkt, dat dit voordeel over al de niet hoog bezoldigde postbeambten wordt verdeeld.

Art. 64, bij 't welk in een aanbouw van een postkantoor te Amsterdam wordt voorzien, is met 37 tegen 25 stemmen aangenomen.

Ten aanzien van art. 57 is inlichting gevraagd omtrent het beheer der kerkgoederen. De minister heeft verklaard, dat daarvan eene afzonderlijke rekening wordt gehouden, en dat de gelden niet aan hunne bestemming worden onttrokken. Daarbij zijn de klooster-goederen van St. Agatha ter sprake gekomen, welke ter waarde van 2 a 3 tonnen gouds, en tot Rijkadomein behorende, voor slechts f 1700 zijn verpacht. Daarop is geantwoord, dat bij den afloop van het tegenwoordige contract op het belang van het domein zal worden gelet. De heer v. Lynden heeft gemeend, dat dit vroeger had kunnen geschieden. De heer v. Bosse heeft dit tegengesproken.

In de Avondzitting was heden aan de orde het vervolg der beraadslaging over de artikelen van Hoofdstuk X (oorlog) der Staatsbegroting voor 1854.

De artt. 1—21 zijn achtereenvolgens zonder hoofdlijke stemming goedgekeurd. Alleen artt. 10, 13, 20 en 21 hebben aanleiding gegeven tot eenige discussie.

Omtrent art. 10, nopens de kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen het Limburgsche bonds-contingent, mitsgaders de onder-officieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende, f 1,446,031.73, heeft de heer Taets aan den minister gevraagd of het mogelijk zou zijn bij de kavallerie te plaatsen een ritmeester der 2de klasse, zoodat er bij elk escadron 2 ritmeesters zouden zijn; anders moet, bij de minste verhindering, een eerste luitenant voor zulk een belangrijk kommandement optreden. De minister heeft hierop geantwoord, dat dit zijn vurigste wensch is, dat ook hij dit hoogst noodzakelijk acht; de zaak is ook reeds in behandeling geweest; zoodra eenige mogelijkheid bestaat, zal aan den gedanen wensch gevolg worden gegeven.

Art. 13 Remontef 111,940. — De heer Storm van 's Gravesande herhaalt zijne vroegere bedenkingen nopens de wijze van afschaffing der paarden voor de kavallerie, en wijst op het onvolledige van het getal aanwezige paarden, zoodat bij het jongste kamp moeilijk drie escadrons marschvaardig waren, en men paarden heeft moeten leenen van de escadrons, die te huis waren gebleven. Als middel tot herstel, dringt hij er, even als vroeger, op aan, dat men met den leverancier een contract voor onderscheidene jaren zou aangaan. — De heer Taets vroeg, of er geene andere wijze zou te vinden zijn voor de aanbesteding der remonte-paarden. Dit jaar zijn bijv. bij één corps 10 a 12 paarden afgekeurd, die bij een ander corps zijn toegelaten. Dit sterkt de leveranciers in het leveren van slechte paarden. Hij geeft in bedenking, de afgekeurde paarden een merk te geven. De minister heeft den eersten spr. geantwoord, dat in het geheel, nadat nog 48 paarden zullen geleverd zijn, een getal van 130 ontbreekt, een gevolg van het op reforme stellen van paarden. Het plan van den heer van 's Gravesande heeft bezwaren van administratieven aard opgeleverd, doch Z. E. zal gaarne bij de eerste gelegenheid de zaak nader onderzoeken, om het plan zoo mogelijk in te voeren. Op het door den heer Taets aangevoerde zegt de minister, dat de verkrijging der remonte-paarden steeds eene moeilijke zaak blijft. Het voorstel zou bezwaar opleveren, omdat de leverancier daarin geen genoegen zou nemen, aangezien deze alsdan die afgekeurde paarden, gestempeld zijnde, nergens anders meer zou kunnen verkoopen.

Art. 20 en 21, uitmakende de Xde afd., materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aankleve van dien, onder het beheer der artillerie staande, f 264,000. De heeren van Nispen en Storm van 's Gravesande hebben hunne bezwaren in het midden gebracht, dat die afdeeling verleden jaar in zes artikelen, thans tot twee is gereduceerd. Bij de Memorie van Beantwoording wordt gezegd, dat de uitgaven, op een volgend dienstjaar te doen, in vele opzichten slechts bij raming kunnen worden opgemaakt; dat men moeilijk vooraf kan weten, wat de wezenlijke behoeften zullen zijn, of welke nieuwe behoeften zullen ontstaan. De sprekers waren met dat antwoord niet tevreden. Op die wijze zou er grond bestaan, om elke begroting in zoo min mogelijke artikelen te splitsen. De splitsing zou zeer goed kunnen geschieden. — De minister heeft geantwoord, dat er geene overschrijving zal plaats hebben van het eene art. op het andere, dat dit in de primitive voordragt mogelijk was, maar dat ten gevolge der in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen daaromtrent verandering gebracht was, en de artikelen nu niet vaarbaar waren voor overschrijving, waardoor het doel tot verdere splitsing was vervallen; dat de splitsing ook dit bezwaar had, dat alsdan elk artikel moet gebracht worden tot het maximum van elke der uitgaven, en men dit nu niet noodig had, zoodat de begroting daardoor minder werd opgevoerd; maar dat, als Z. Exc. de overtuiging had, dat het de bedoeling der Kamer was de afdeeling weder in zes artikelen te splitsen, hij niet aarzelen zou daaraan toe te geven.

De beraadslagingen worden geopend over afd. XI, materieel der genie, met den aankleve van dien, onder het beheer der genie staande, f 483,450.

De voorzitter geeft kennis, dat ontvangen is een voorstel van zeven leden, zijnde de heeren Meeussen, Hugenholtz, Strens, Jespers, van Nispen, Storm en de Man, om deze afdeeling te behandelen in een zitting met gesloten deuren — Ten gevolge van dien, gaat de zitting over in comité generaal.

Na afloop daarvan worden de openbare beraadslagingen hervat.

Art. 22 in stemming gebracht, wordt aangenomen met 37 tegen 20 stemmen.

Daarna zijn al de overige artikelen aangenomen, alsmede het geheele ontwerp met 41 tegen 17 stemmen.

De zitting is daarna verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure, als wanneer aan de orde is Hoofdstuk XI (Kolonien).

's GRAVENHAGE 10 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is door den heer Godefroi, namens de commissie, die de geloofsbrieven van den heer v. Heiden Reinestein heeft onderzocht, verslag uitgebragt, en tot de toelating van dien heer besloten, nadat door dezen de gevorderde eeden zullen zijn afgelegd.

Daarna is beraadslaagd over het elfde hoofdstuk der staatsbegroting, betreffende de Kolonien, bij welke gelegenheid de heer Blaupot ten Cate de aandacht heeft gevestigd op de emancipatie der slaven in de Indische bezittingen. De spreker stelt het grootste vertrouwen in den ijver en de kennis der leden van de onlangs benoemde commissie, doch vreest, dat die benoeming niet zal strekken tot de spoedige volvoering van 'tgeen door velen zoo vurig wordt gewenscht. Hij is een vijand van alle overijling, doch houdt zich overtuigd, dat in dezen eenige spoed noodig is.

De heer Elout heeft verklaard, dat omtrent de noodzakelijkheid der emancipatie van de slaven geen twijfel mag bestaan en men nog slechts mag verschillen, ten aanzien van de middelen, welke zullen behooren te worden aangewend, ten einde daartoe te geraken. Spreker heeft gevraagd, of de Regering voortgaat met het nemen van maatregelen, opdat een einde zal worden gemaakt aan de nadeelen en misbruiken van het in O. Indie bestaande cultuur-stelsel, en of er genoeg wordt gedaan tot de zedelijke ontwikkeling van millioenen zielen. Nog heeft hij verlangd, te weten, of de Regering gezind is, om de bijzondere ondernemingen in Indie te bevorderen; of zij hare aandacht op de kolonisatie blijft vestigen, en eindelijk of zij wil medewerken tot het groote doel, de voortplanting namelijk van het Evangelie.

De heer Hugenholtz heeft de aandacht gevestigd op het aanmerkelijke verschil, 't welk bestaat tusschen de verloftractementen der oost- en west-indische officieren.

Daarna heeft Z. Exc. de minister van Koloniën het woord gevoerd en de verzekering gegeven, dat de Regering zich ernstig blijft bezighouden met het gewigtige onderwerp der emancipatie van de slaven, waarvan de onlangs plaats gehad hebbende benoeming eener Staats-commissie ten bewijze kan strekken. De Regering verlangt ten sterkste, om eenmaal tot de opheffing der slavernij te komen, doch ondervindt steeds, dat het uitermate moeilijk is om te beslissen, langs welken weg zulks zal behooren te geschieden. Zij vermeent, dat men met voorzigtigheid te werk moet gaan, en niet uit het oog verliezen, dat het vraagstuk in het naauwste verband staat met het regt van eigendom. De menigvuldige aangelegenheden, welke daarbij ter sprake behooren te worden gebracht, kunnen het best door eene speciale commissie worden nagegaan. De minister houdt zich vast overtuigd, dat de commissie het werk allezins zal bespoedigen en men den uitslag harer bemoeijingen met vertrouwen kan afwachten, nademaal zij uit mannen is zamengesteld, die boven alle verdenking verheven zijn. Voor zooveel dit van hem, minister, mag afhangen, zal het vraagstuk zoo spoedig mogelijk aan de Kamer ter overweging worden aangeboden.

Verder heeft de minister verklaard, dat, ter verbetering van het cultuur-stelsel in O. Indie, de Regering zoowel, als het Indiesche Bestuur, alle misbruiken trachten voor te komen. — Bijzondere ondernemingen worden zooveel mogelijk bevorderd, doch tot dusver is van de daartoe, op 's Konings last, geopende gelegenheid nog weinig gebruik gemaakt. — De beoordeeling der zedelijke ontwikkeling is, volgens den minister, eene van zeer teederen aard. De Regering houdt die geenszins tegen en de kennis van het Evangelie op Java is aanmerkelijk uitgebreid. Zij acht het echter noodig, in dit opzigt met groote voorzigtigheid te werk te gaan. — Eindelijk heeft Z. Exc. verklaard, dat verloftractementen worden gegeven aan O. Indische officieren, op grond van gezondheids- of familie-belangen, dat zulks geenszins met de W. Indische altijd het geval is, en daaraan het verschil der tractementen moet worden toegeschreven.

De heer v. Hoevell heeft gezegd, dat hij tegen het hoofdstuk zal stemmen, op gronden, in en buiten de begroting gelegen. De minister, die thans sedert 4 jaren aan het hoofd van het dep. heeft gestaan, heeft niet voldaan aan zijne grondwettige verplichtingen, nademaal nog niet tot stand zijn gekomen: de regerings-reglementen voor Indië; de wet op het indische muntwezen; die wegens het geldelijke beheer, en dat daarenboven de jaarlijksche verslagen, betreffende den toestand der Koloniën, achterwege zijn gebleven.

Het hoofdstuk betreffende de Kolonien is later met 54 tegen 7, en dat voor onvoorziene uitgaven met algemeene stemmen aangenomen — Maandag zal over de wet op de middelen worden beraadslaagd.

UTRECHT, bij L. E. BOSCH en Comp.